

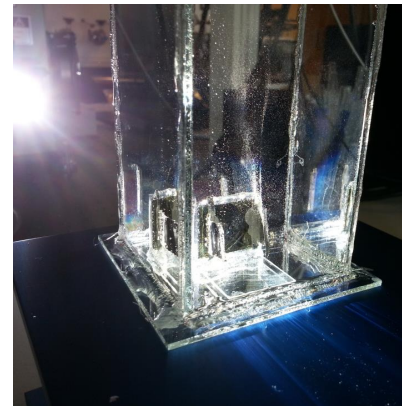
Lågdimensionella material för generering av solbränsle

Tomas Edvinsson

Avdelningen för Fasta tillståndets fysik

Institutionen för teknikvetenskaper, Ångströmlaboratoriet

Uppsala universitet

Acknowledgement

CIGS, Watersplitting

Marika Edoff (Uppsala university, UU)

Jesper Jacobsson (UU)

Lars Stolt (Solibro AB)

Zhen Qiu (UU)

Ilknur Bayrak Pehlivan (UU)

Molecular and Perovskite solar cells

Gerrit Boschloo (UU)

Erik Johansson (UU)

Håkan Rensmo (UU)

Licheng Sun (KTH)

Sang-II Seok (UNIST)

Anders Hagfeldt (EPFL)

Meysam Pazoki (UU)

Zhen Qiu (UU)

Low dimensional semiconductors and catalysis

Jesper Jacobsson (UU)

Håkan Rensmo (UU)

Jacinto Sa (UU)

Zhen Qiu (UU)

Ilknur Bayrak Pehlivan (UU)

Carlos Triana (UU)

Taha Ahmed (UU)

Jakob Thyr (UU)

DFT, Reactive force fields

Kersti Hermansson (UU)

Jolla Kullgren (UU)

Sudip Chakraborty (UU)

Meysam Pazoki (UU)

The Dirac equation and finite difference methods

Ken Mattsson (UU)

Martin Almquist (UU)

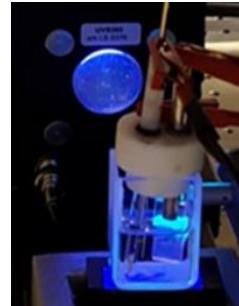
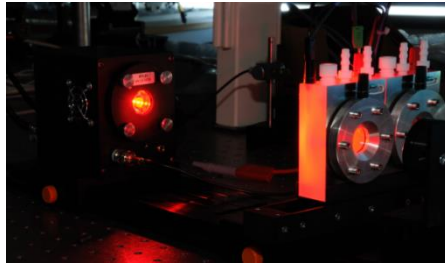
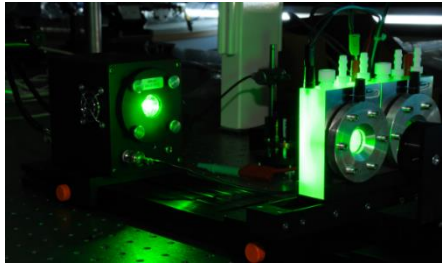
Financial support

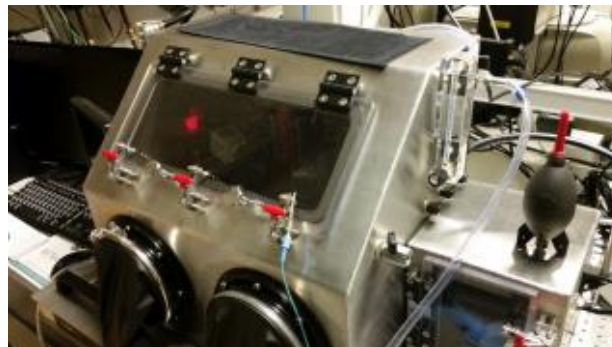
Forskningsverktyg, metoder

Standardtekniker: XRD, SEM, TEM, XPS, EXAFS, elektrokemi

- *Elektro-spray, sputtering, våtkemi, avancerad gasdeponering*
- *Opto-impedans och tidsupplöst spektroskopi (Laddningslivstid och transportegenskaper)*
- *Dynamisk ljusspridning, elektroforetisk ljusspridning (Tillväxt, Zeta-potential)*

- *Spektroskopisk ellipsometer, Hall-mätningar.*
- *Skannande Kelvin-probe med ljuskälla (Utträdesenergi och ytfotospänning)*
- *AFM-kopplad Raman (Raman spektroskopi, μ -PL mappning, SNOM)*

Teoretiska verktyg:

- Lokalt kluster (26 processorer)
- Swedish National Infrastructure of Computing (SNIC)
(200-300 000 CPU timmar/mån)

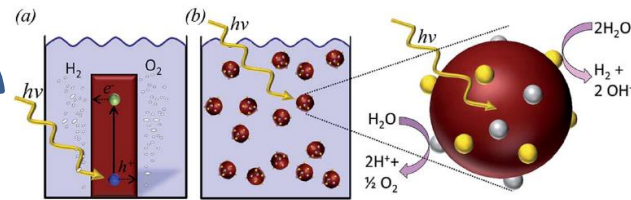
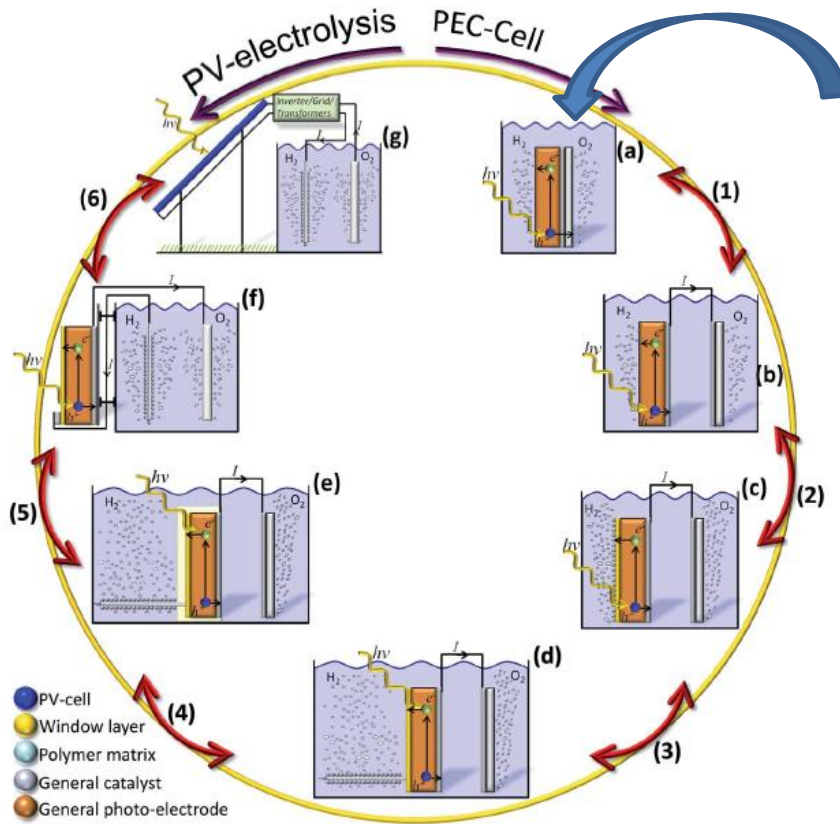

Teoretiska metoder:

- Kraftfältsmetoder
- Densitetsbaserad QM (DFT)
- Vågbaserad QM (MP2, CCSD)
- Papper och penna

Introduktion: Från fotoelektrokemiska celler till PV-elektrolys

Jacobsson, T. J.; Fjällström, V.; Edoff, M.; Edvinsson, T., *Energy & Environmental Science*, **2014**, 2014, 7, 2056

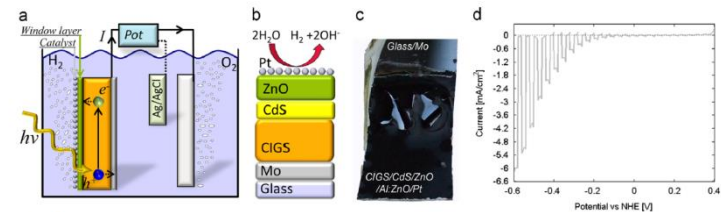
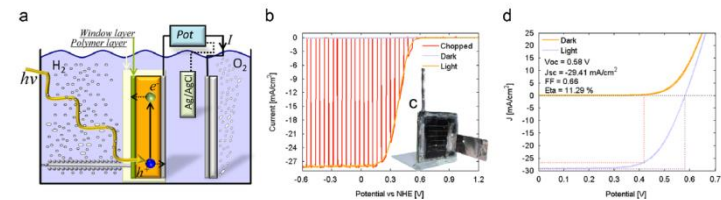

Fig. 4. (a) Experimental configuration for a CIGS with a solid state pn-junction consisting of CdS and ZnO and with platinum nanoparticles as a catalyst. A type (c) configuration. (b) Principal configuration of the electrode. (c) Photo illustrating the macroscopic degradation of the films under operation. (d) Photocurrent as a function of potential under chopped illumination corresponding to AM 1.5 G CIGS/CdS/ZnO/Pt.

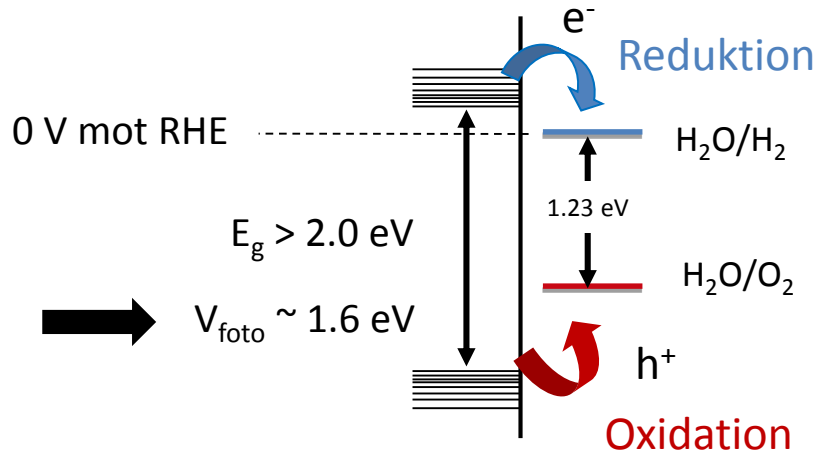
Jacobsson, V. Fjällström, M. Sahlberg, M. Edoff and T. Edvinsson *Energy & Environmental Science*, **2013**, 6, 3676–3683

Jacobsson, T. J.; Fjällström, V.; Edoff, M.; Edvinsson, T., *Solar Energy Materials & Solar Cells*, **2015**, 134, 185–193

Solbränsle (H₂) från vatten och materialkrav

• Materialkrav

- Bandgap över 2.0 eV
(förlust till V_{foto} och till drivkraft)
- Lämplig energi för bandkanter
- Hög foton-till-elektron omvandling
(Light harvesting efficiency, LHE)
- Goda transportegenskaper
- Stabila
- Icke-giftiga
- Billiga

$$E_{g \text{ min}} = 1.23 + \eta_{\text{sep}} + \eta_{\text{trans}} + \eta_{\text{cat}}$$

$$\eta_{\text{cat}} = \eta_{\text{HER}} + \eta_{\text{OER}}$$

Reaktion + kostnaden i fri energy för laddningsseparation: 1.23 eV + kostnad i fri energi

$$\eta = \frac{J_{sc} \cdot V_{oc} \cdot ff}{P_{light}}$$

$$V_{oc} = E_g - \eta_{sep} = E_g - k_B T \ln \left[\frac{8\pi (k_B T)^2 n^2 E_g}{c^2 h^3} \frac{\alpha L \Phi_{rec}}{j_{gen}} \right]$$

Kostanden är **intimt relaterad till materialegenskaperna** där E_g är bandgapet, n är refraktionsindex, j_{gen} är fotonabsorptionen i AM1.5 spektrumet, Φ_{rec} är kvoten mellan icke-radiativa och radiativa rekombinationshastigheterna, α är absorptionkoefficienten och L är diffusionslängden av minoritetsbäraren och ersätts med materialtjockleken (d) om $d < L$.

W.Shockley, H.J. Queisser,
J. Appl. Phys. **1961**, 32, 510–519.

Jacobsson, T. J.; Fjällström, V.; Edoff, M.; Edvinsson, T.,
Solar Energy Materials & Solar Cells, **2015**, 138, 85-95

Typiska experimentella värden för η_{sep} i state-of-the-art material i solceller:

0.3 eV i GaAs

0.36 eV i kisel (0.61 in amorft kisel)

0.4 eV i MA-blyjodid perovskiter ($V_{oc}=1.15$ V, $E_g=1.55$ eV)

0.4 eV i InP

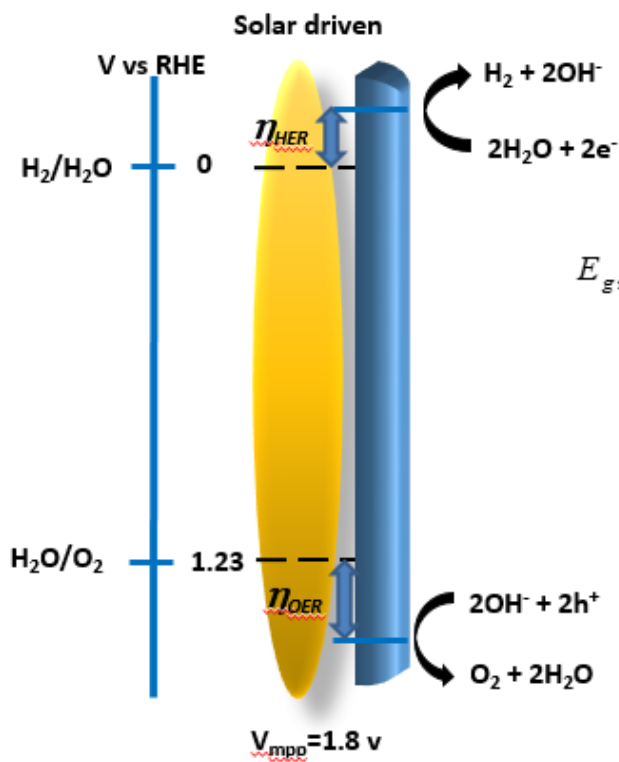
0.41 eV i CIGS ($V_{oc}=0.76$ V, $E_g=1.17$ eV)

0.6 eV i CdTe (0.4 i enkristaller)

> 0.6 eV i organiska solceller

Parallellt arbete för att öka fotospänningen och sänka överpotentialen för reaktionen med förbättrade katalysatorer

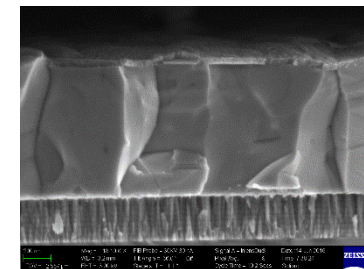
Hybrid perovskites

CIGS

$$E_{g \min} = 1.23 + \eta_{sep} + \eta_{trans} + \eta_{cat}$$

Catalysts

$$\eta_{cat} = \eta_{HER} + \eta_{OER}$$

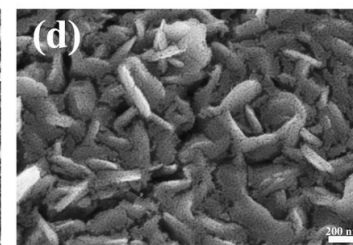
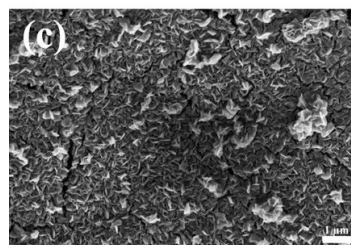
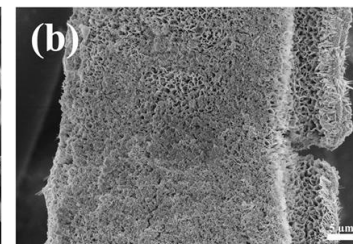
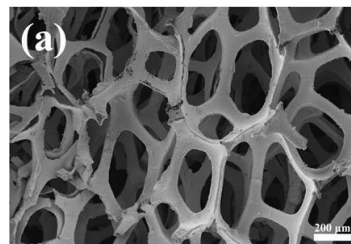
Hybridperovskiter

Energy & Environmental Science, **2016**, 9, 3770

ACS Nano, **2017**, 11, 2823

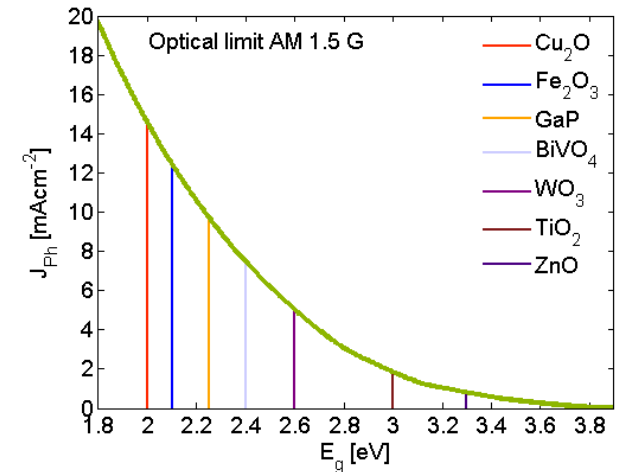
Nano Energy, **2017**, 38, 537

Nano Energy, **2017**, accepted

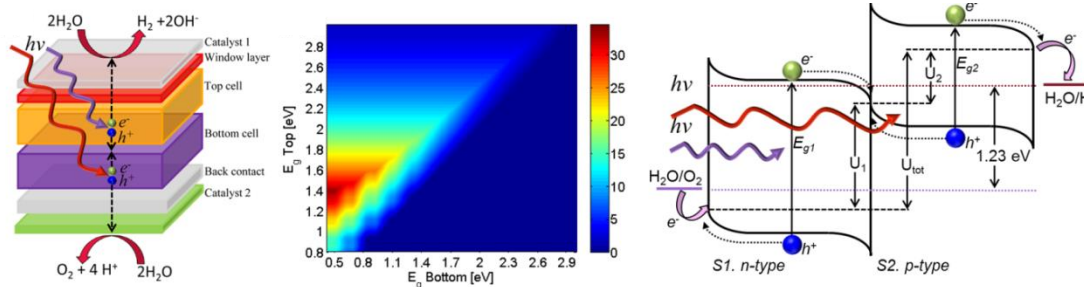

The Solar Spectrum Mismatch (SSM) problem

- Ett grundläggande problem med vattensplittring med material som har endast ett bandgap är felmatchningen mellan de termodynamiska och kinetiska kraven för reaktionen och fördelningen av solspektrumet som sträcker sig in i IR området.
- Detta kan benämnas “The solar spectrum mismatch (SSM) problem”
- Standardlösningen till detta är att konstruera tandem-enheter (eller motsvarande Z-schema i en suspension) eller utföra fotonuppkonvertering.

Tandem-enhet

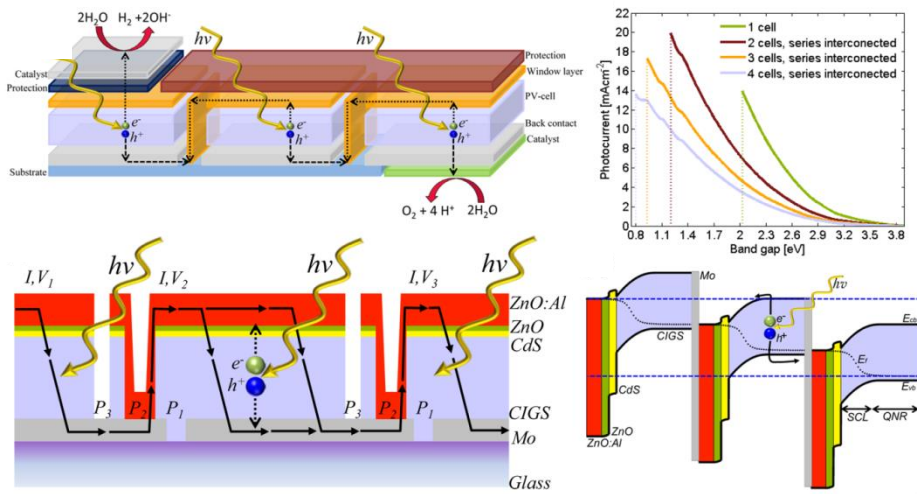

Ett enkelt och effektivt alternativ till tandem, Z-schema eller fotonuppkonvertering

Seriekopplade enheter

Ett alternativt sätt att absorbera fler fotoner i solspektrumet och omvandla dem till laddningsbärare med högre kemisk potential är att ansluta flera absorberande enheter i serie, sida vid sida.

$$J_{ph} = \frac{1}{n} \int_0^{hc/E_g} E(\lambda)EQE(\lambda)d\lambda$$

$$V_{photo} = n(V_{photo,single})$$

Fotoströmdensiteten minskar med en faktor som är lika med antalet anslutna celler, men spänningsskillnaden mellan katoden och anoden ökar med samma faktor och således ändras inte verkningsgraden ($P = J \cdot V$) per area.

Det är en lösning som i stor utsträckning förbises i litteraturen.

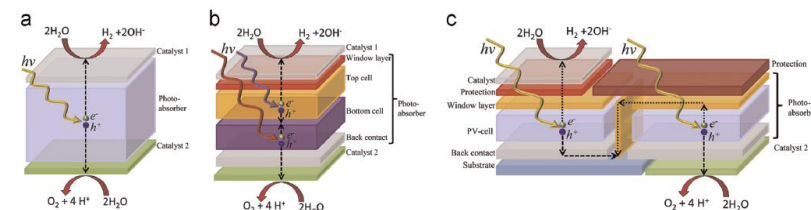
Tandem jämfört med Serie

Table 1. Comparison of the optical limit for different concepts under the assumption $EQE = 1$, $\eta_{sep} = \eta_{cat} = 0.4$ V and $\eta_{trans} = 0$ V. Measured results for the full reaction is also given where such have been found.

System	E_g [eV]	J_{max} [mA/cm ²]	STH_{max} [%]	J_{real} [mA/cm ²]	STH_{real} [%]
1 cell SrTiO ₃	3.4	0.60	0.74	>0.06	>0.07 [ref7]
1 cell TiO ₂	3.0	1.85	2.28	-	-
1 cell WO ₃	2.6	5.05	6.21	-	-
1 cell Fe ₂ O ₃	2.1	12.5	15.4	-	-
1 cell ideal	2.0	14.5	17.8	-	-
2 cells CdTe	2.9 (2·1.44)	15.6	19.2	-	-
2 cells ideal	2.4 (2·1.2)	20.0	24.6	-	-
3 cells CIGS	3.6 (3·1.2)	13.3	16.4	8.5	10.5 [ref 2]
3 cells Si	3.3 (3·1.1)	14.7	18.1	-	-
3 cells ideal	2.8 (3·0.94)	17.3	21.2	-	-
4 cells ideal	3.2 (4·0.80)	13.6	16.7	-	-
Tandem Fe ₂ O ₃ /DSC	4.5 (2.6+1.9)	4.98	6.13	2.5	3.1 [ref 8]
Tandem GaInP2/GaAs	3.25 (1.83+1.42)	13.3	16.4	11	13.5 [ref 9]
Tandem ideal 2 cells	2.48 (1.59+0.90)	26.0	32.0	-	-
Tandem BiVO ₄ /2-jn a-Si	3.5 (2.4+1.1)	7.47	9.19	4.0	4.9 [ref 10]
Tandem 3-jn a-Si				6.4	7.8 [ref 11]

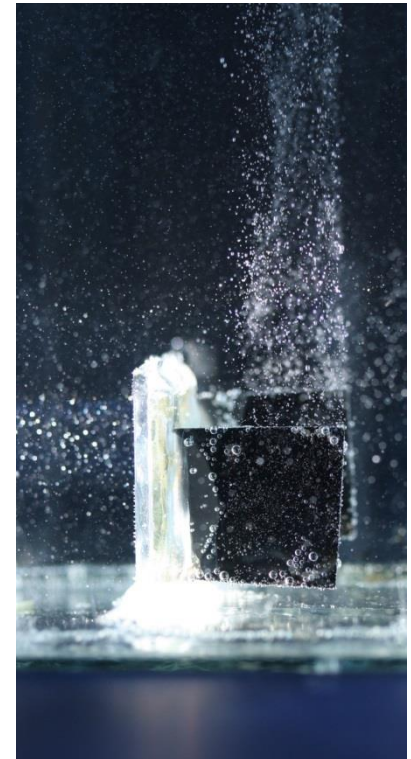
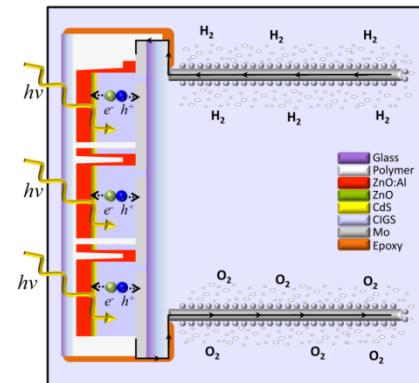
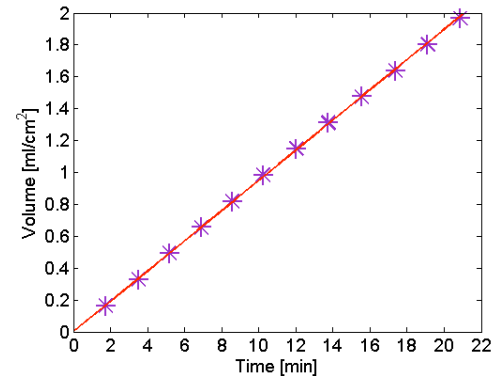
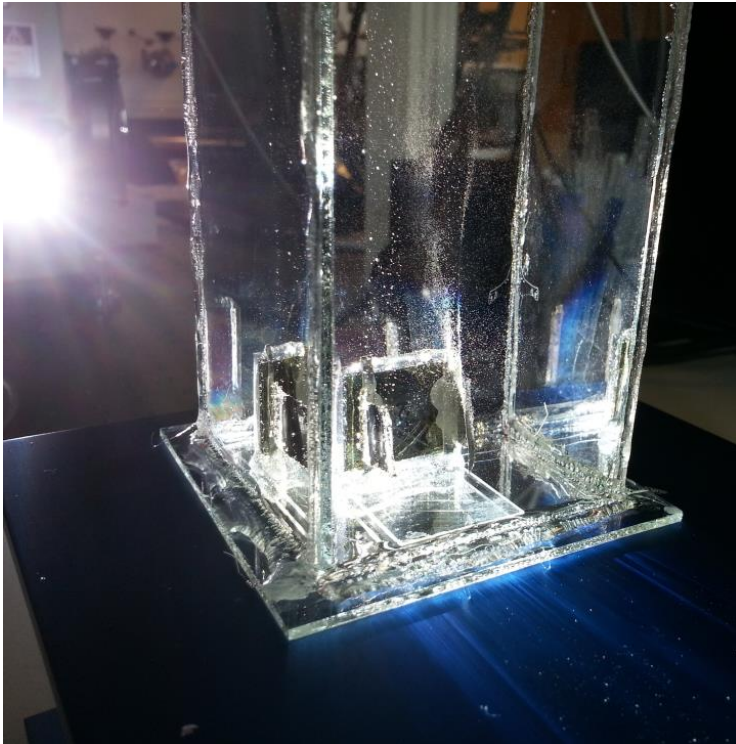
Den optiska gränsen för STH-effektiviteten för en 2-cells seriekopplad vattensplittringsenhet är 24.6% jämfört med 32.0% för den optimala 2-cell-tandemenheten vid 1 sol (AM1.5G, 1000 Wm⁻²).

Jacobsson, T. J.; Fjällström, V.; Edoff, M.; Edvinsson, T., *Solar Energy Materials & Solar Cells*, **2015**, 138, 85-95

En monolitisk PV/PEC enhet

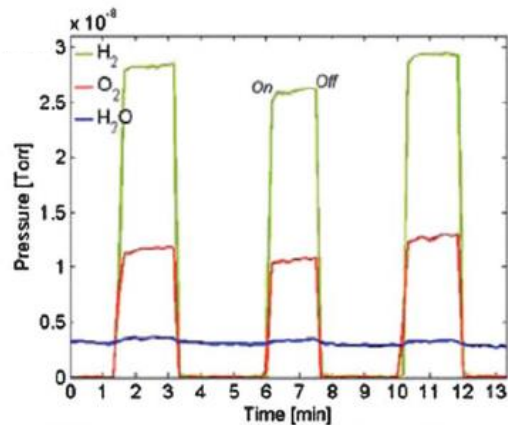
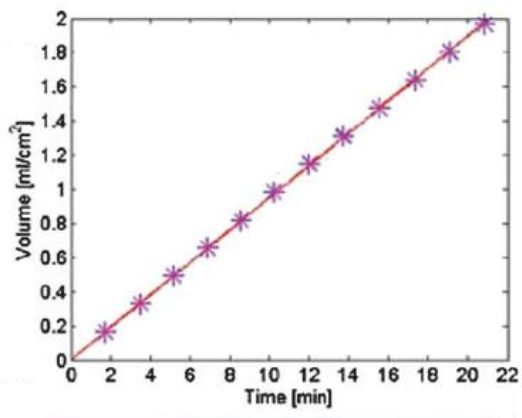
Material för en 3-cell serialkopplad CIGS enhet syntetiserades och medgav användandet av **fotoner upp till 1200nm** och en total sol-till-väte (STH) verkningsgrad bortom 10%.

T. J. Jacobsson, V. Fjällström, M. Sahlberg, M. Edoff and **T. Edvinsson**
Energy Environ. Sci., **2013**, 6, 3676–3683

Hela reaktionen: Gasetektering, H₂/O₂ kvot

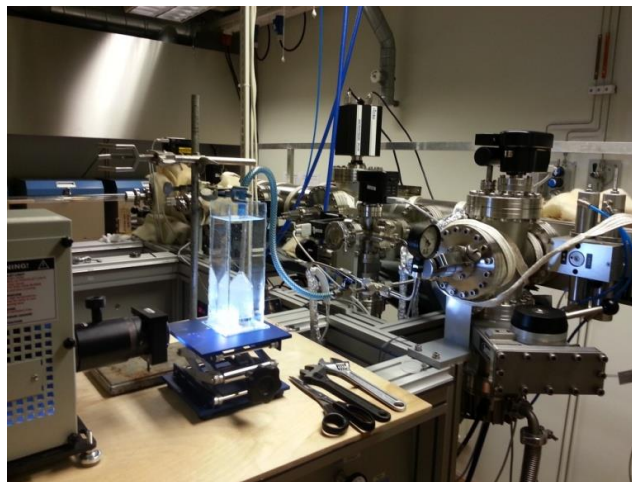

Energy Environ. Sci., **2013**, 6, 3676–3683

H₂

O₂

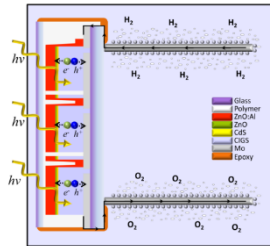

CIGS, Si och hybridperovskiter för soldriven vattensplittring

10% STH

3-CIGS

precious catalysts

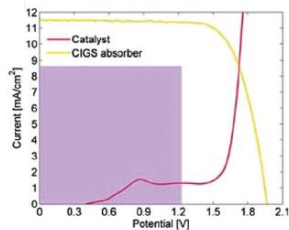

10% STH

4-Si

nonprecious catalysts

(NiBi anode and NiMoZn cathode)

10-10.5%
Solar-to-hydrogen

Cox, Lee, Nocera, Buonassisi,
PNAS, **2014**, 111, 14057-14061

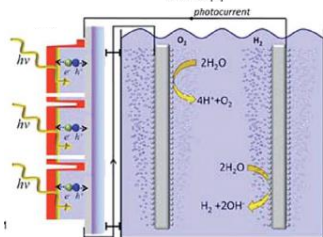
12.3% STH

2-cell perovskite

nonprecious catalysts

(NiFe LDH as anode and Ni(OH)₂)

Luo, Im, Mayer, Schreier, Nazeeruddin,
Park, Tilley, Fan, Grätzel,
Science, **2014**, 345, 1593-1594

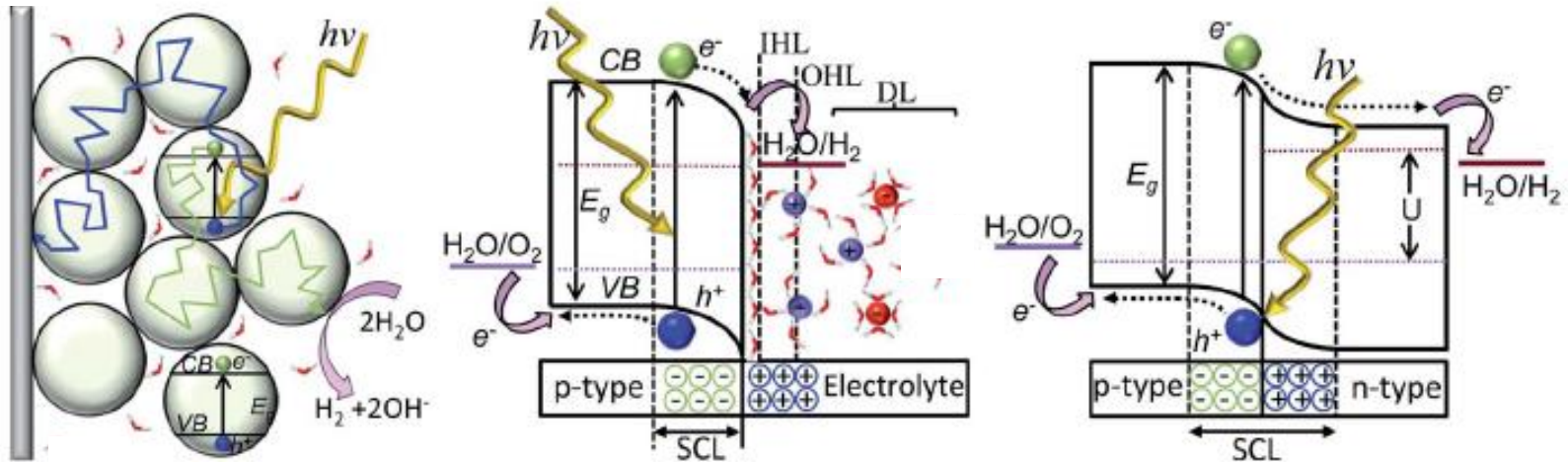

Jacobsson, Fjällström, Sahlberg,
Edoff, Edvinsson,
Energy Environ. Sci., **2013**, 6, 3676

De dominerande mekanismerna för laddningsseparation beror på dimensionerna och lokala fälten

No fields
Diffusion dominates

Local fields
Diffusion + migration

Macroscopic fields
Migration dominates

Jacobsson, Fjällström, Edoff, and **Edvinsson**
Energy & Environmental Science., **2014**, 7,
2056-2070

Jacobsson, T. J.; Fjällström, V.; Edoff, M.; **Edvinsson, T.**,
Solar Energy Materials & Solar Cells, **2015**, 134, 185–193

Utveckling av lågdimensionella Ni- and Co-baserade nanokatalysatorer

Fastän tekno-ekonomisk analys har visat att kostnaden för erforderlig mängd Pt och IrO₂ är mycket låg jämfört med kostnad för PV-material och underhåll i soldriven väteproduktion (Energy Environ. Sci., 2014, 7, 3828), kan en storskalig användning på TW-nivå kräva **icke-ädelmetaller** som katalysatorer.

6	7	8	9	10	11	12
24	25	26	27	28	29	30
Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn
42	43	44	45	46	47	48
Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd
74	75	76	77	78	79	80
W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg
106	107	108	109	110	111	112
Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn

Ändring av den elektroniska konfigurationen.

Elektronisk konfiguration för Pt

Work function: 5.12 – 5.93 eV

Elektronisk konfiguration för Ni

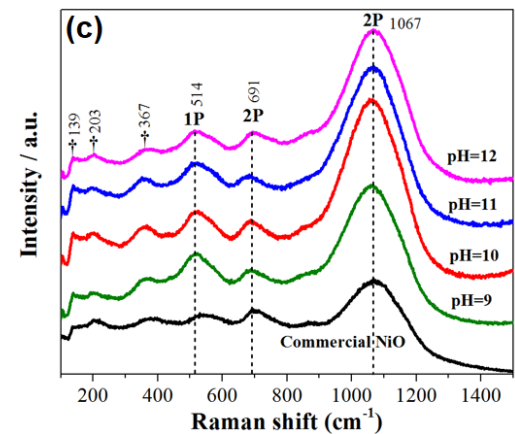
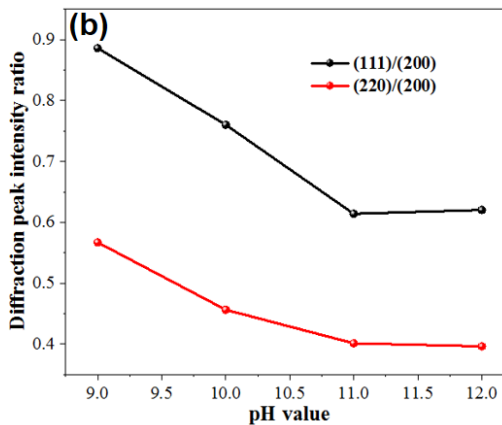
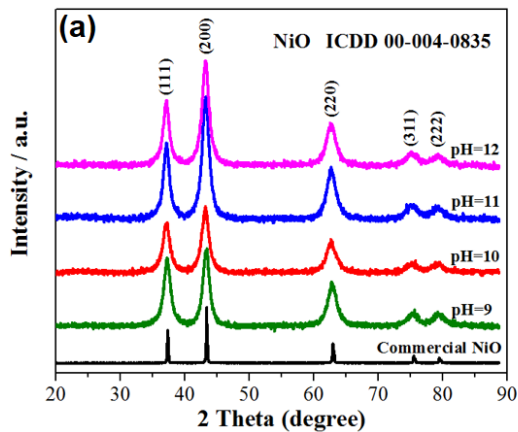
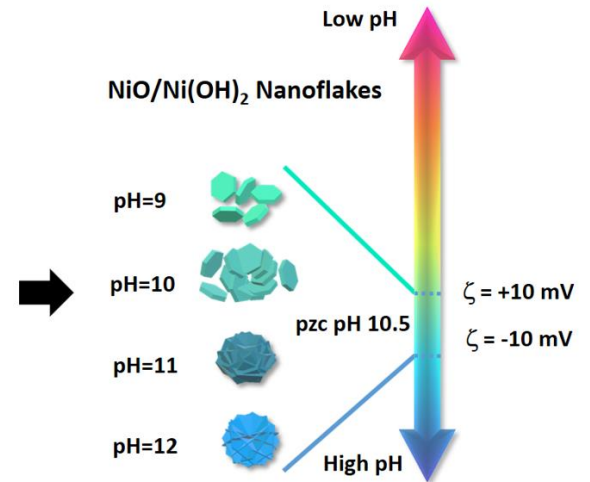
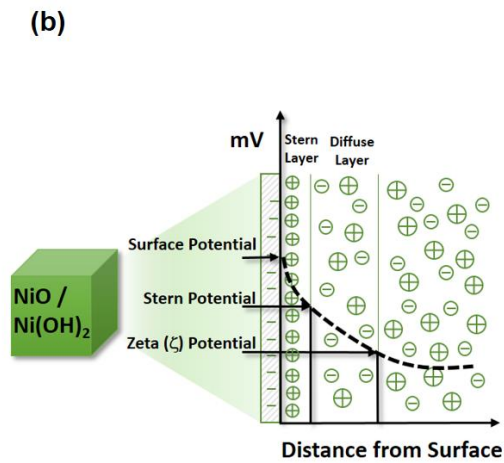
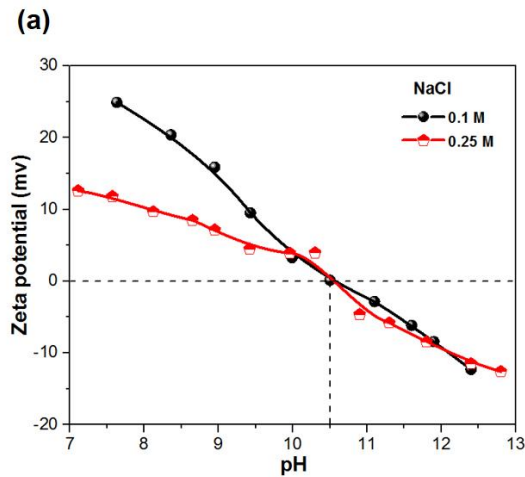
Work function: 5.04 – 5.35eV

Work function NiO: 5.2 – 5.6eV

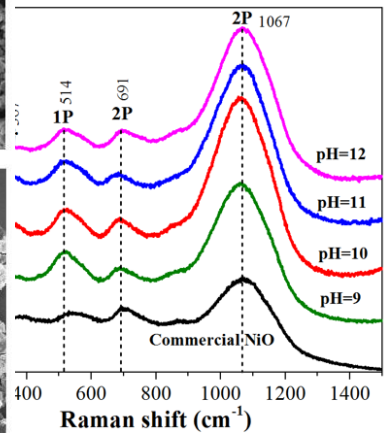
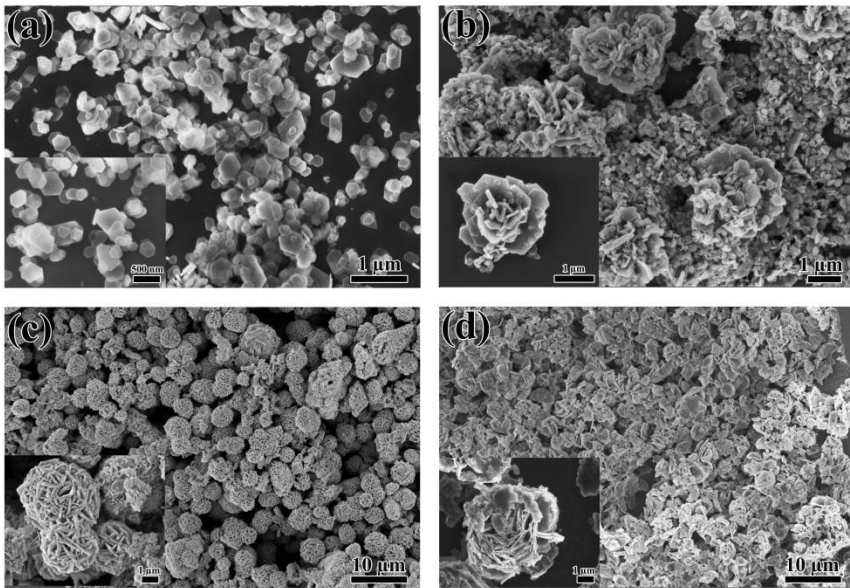
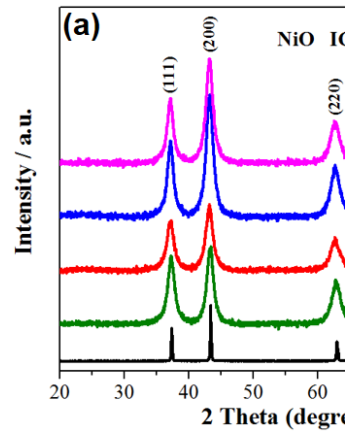
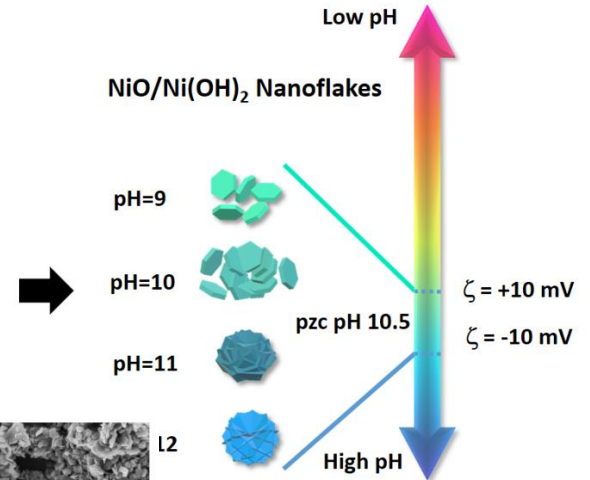
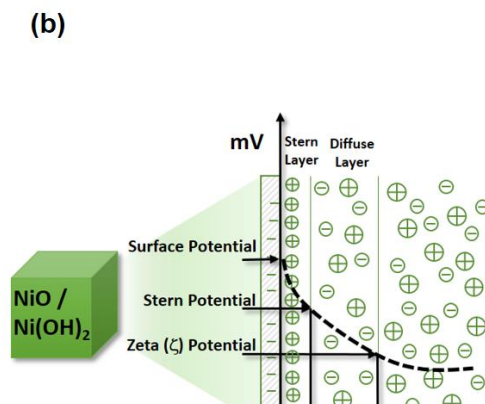
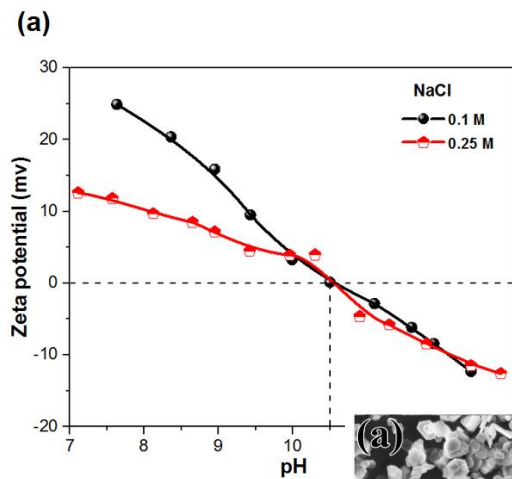
(Hydroxilerings-beroende, upp till 6.7 eV för NiO i full oxidativ omgivning)

Kontroll av kristalltillväxt och ytladdningseffekter i självaggregerande nanoflak av nickeloxid

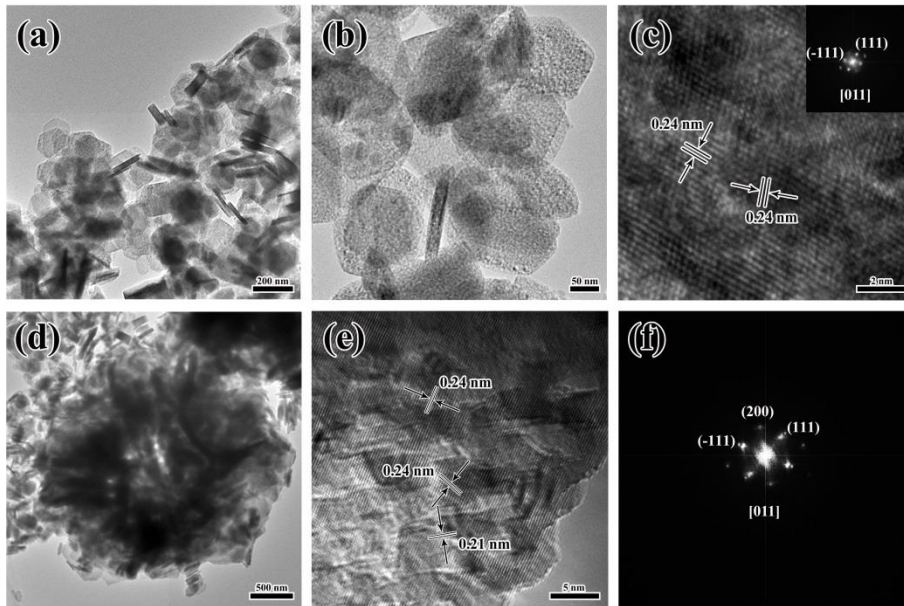

Kontroll av kristalltillväxt och ytladdningseffekter i självaggregerande nanoflak av nickeloxid

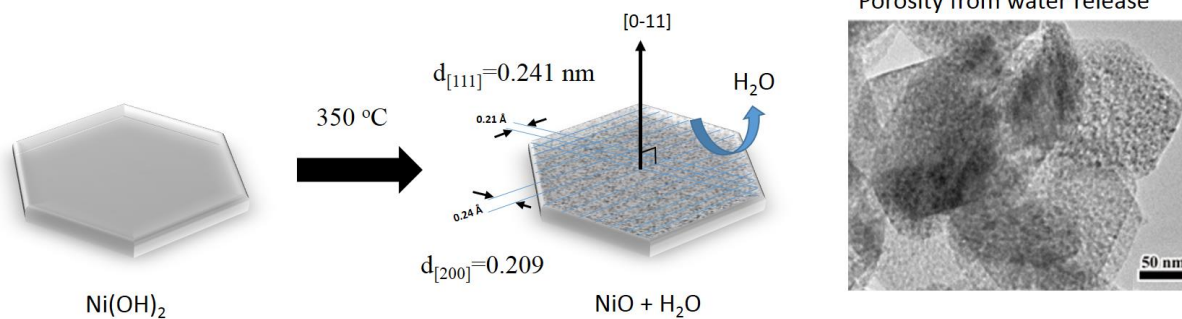

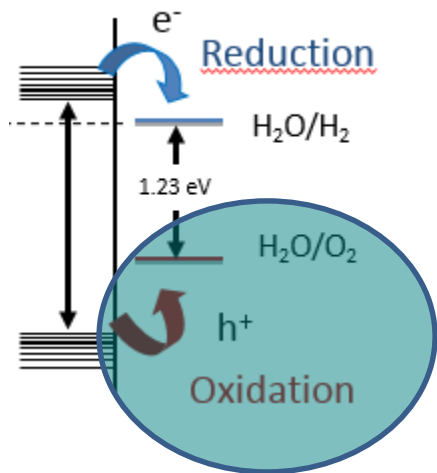
Kalcinering och vattenfrisättning ger porösa nanoflak av NiO

Protonutbyte

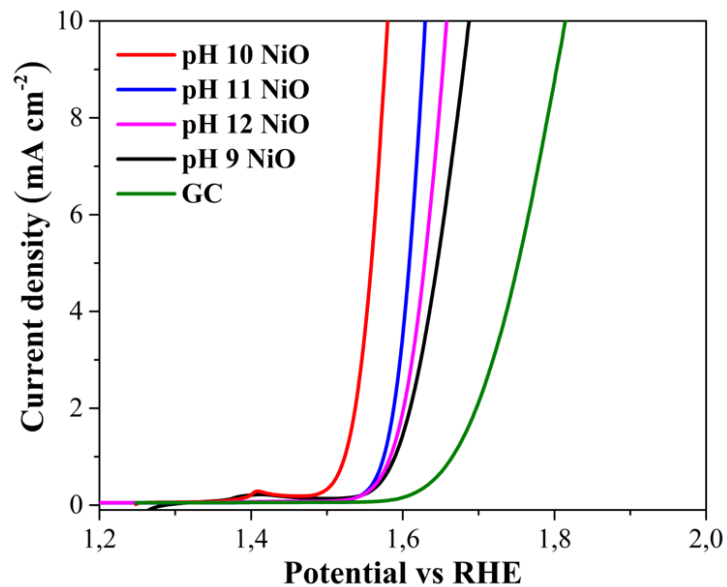

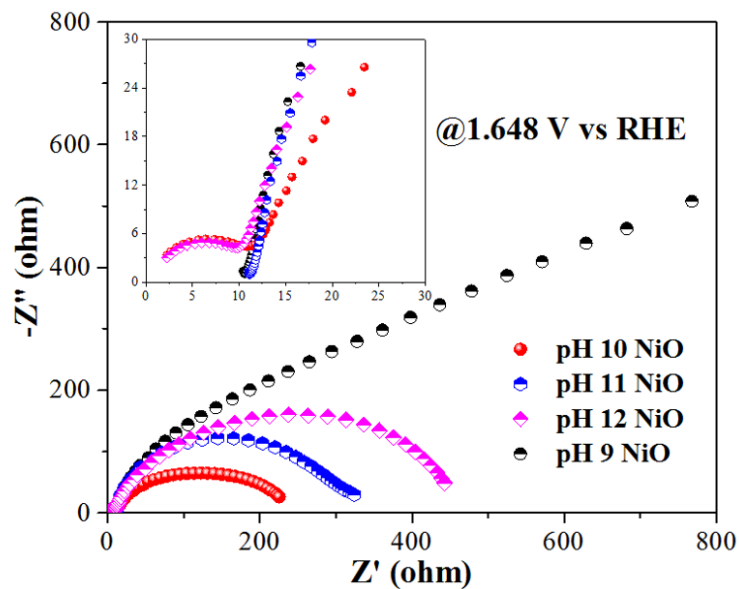
OER katalysator, $\eta_{OER} = 0.29 \text{ V @ } 1 \text{ mA/cm}^{-2}$, $0.35 \text{ V @ } 10 \text{ mA/cm}^{-2}$

($\eta_{OER} = 0.35 \text{ V @ } 10 \text{ mA/cm}^{-2}$ för RuO_2 och 0.38 V för IrO_2 under samma villkor)

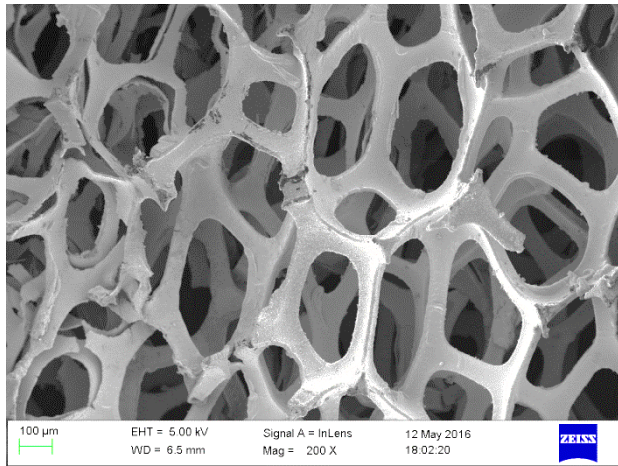
(a)

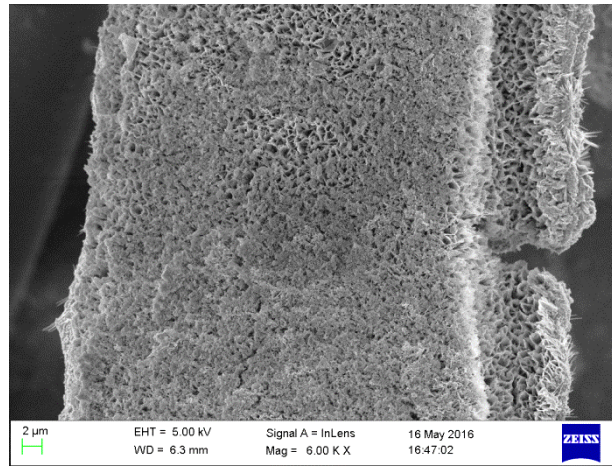
(b)

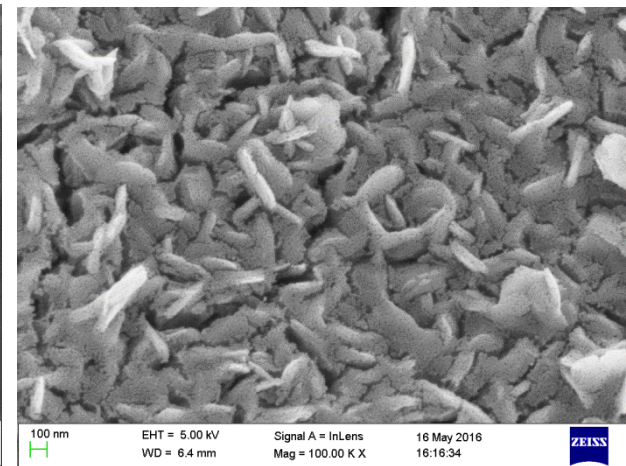
NiO nanoflak/Ni-skum

100 μm

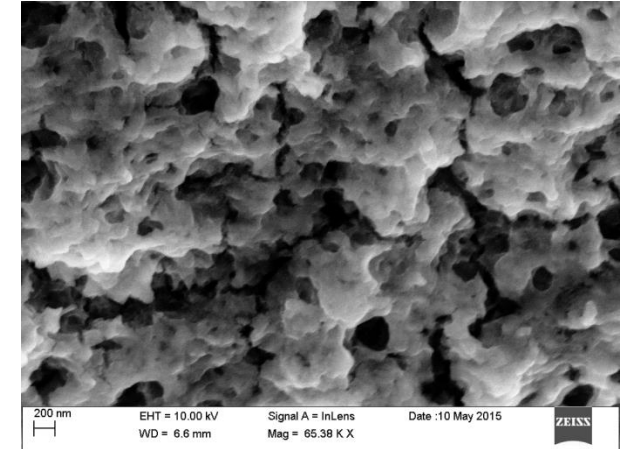
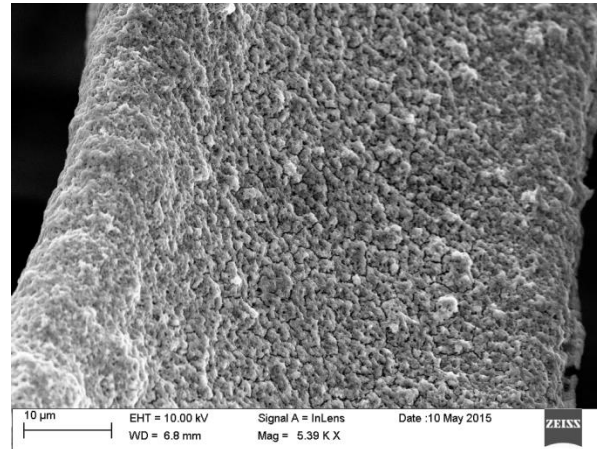
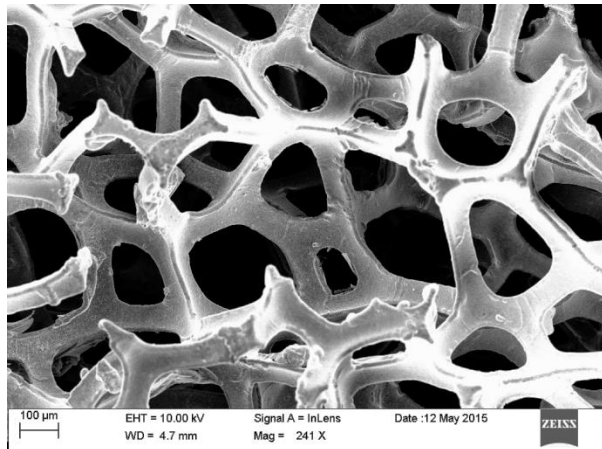
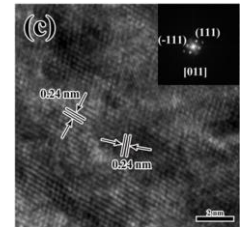

1 μm

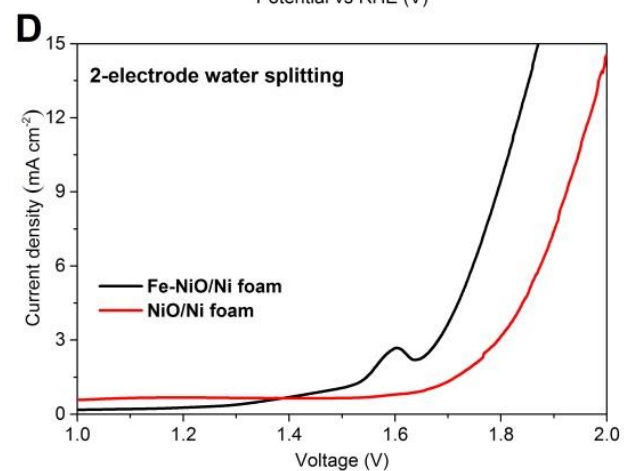
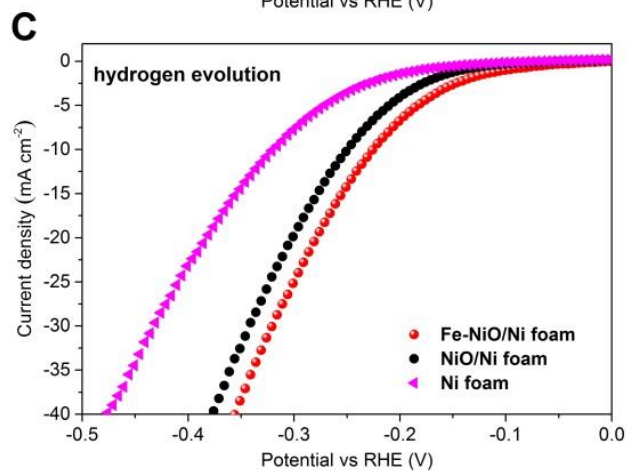
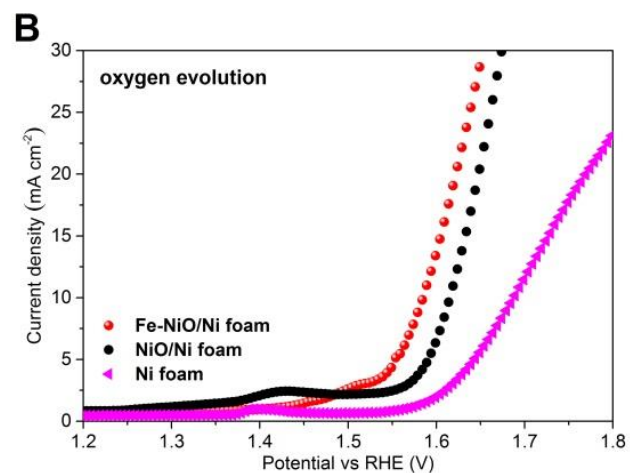
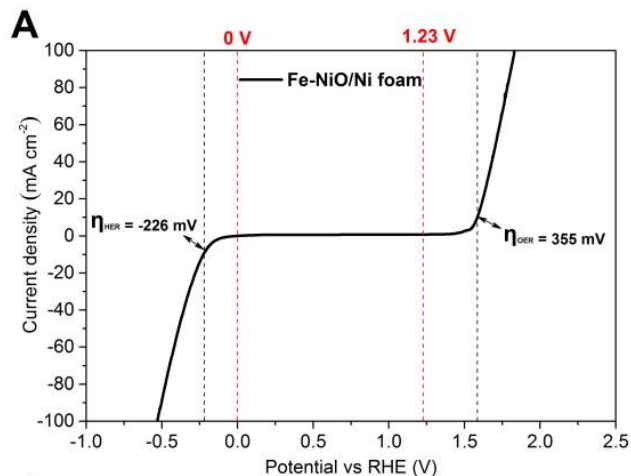
100 nm

< 1 nm

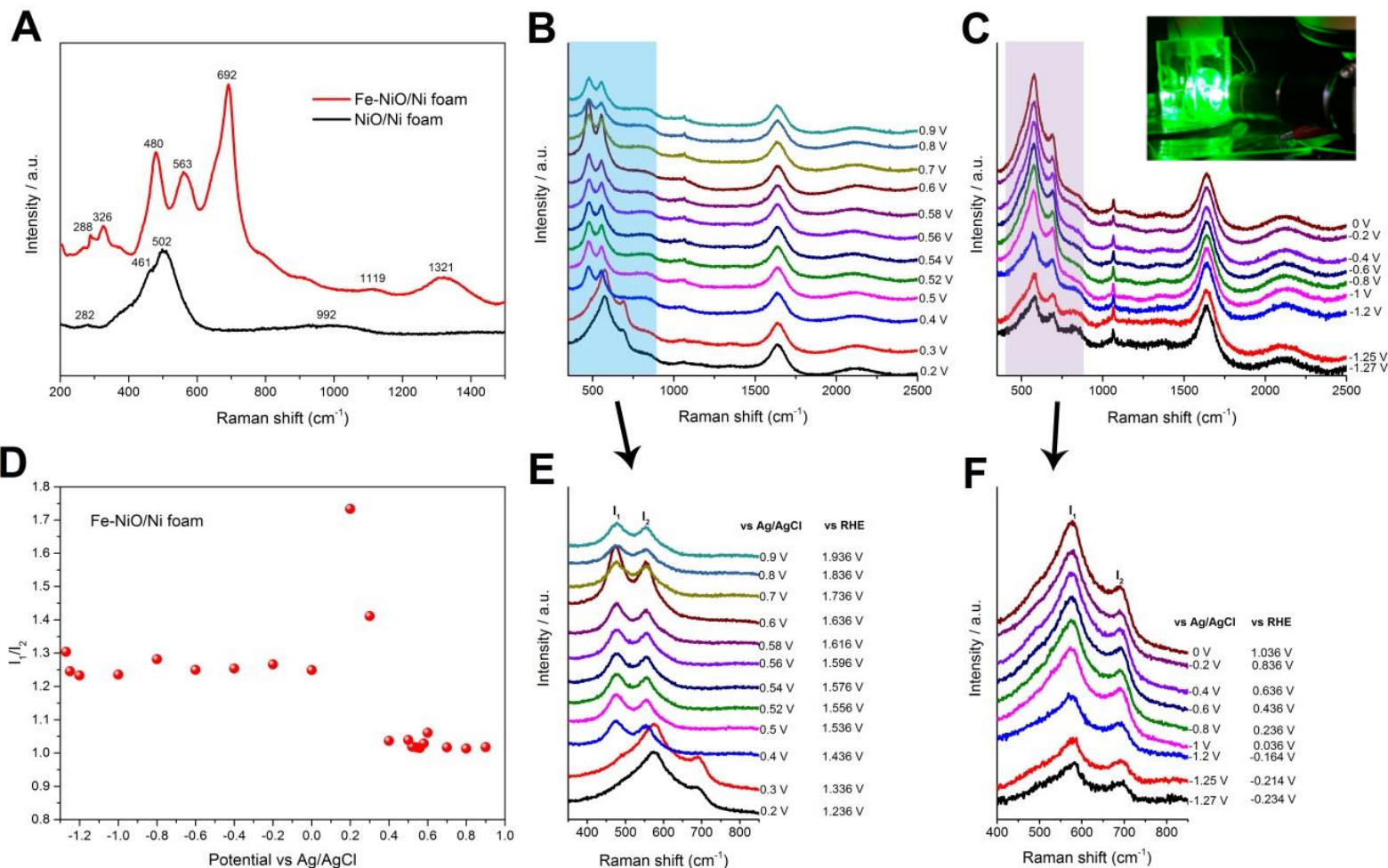
Fe-NiO nanoflak/Ni-skum

Järn-dopad nickeloxid som en bi-funktionell katalysator

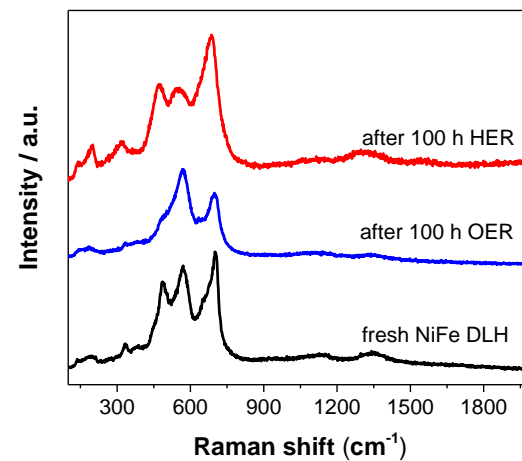
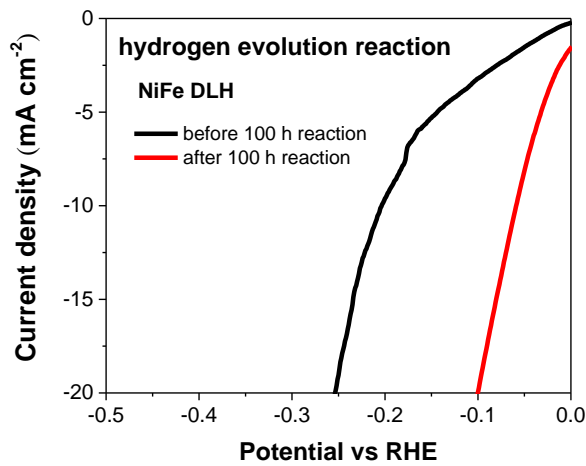
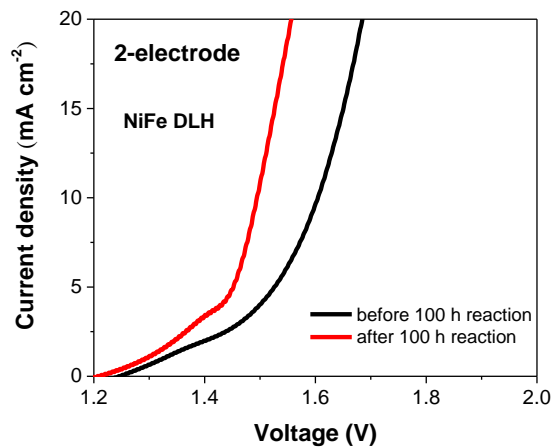
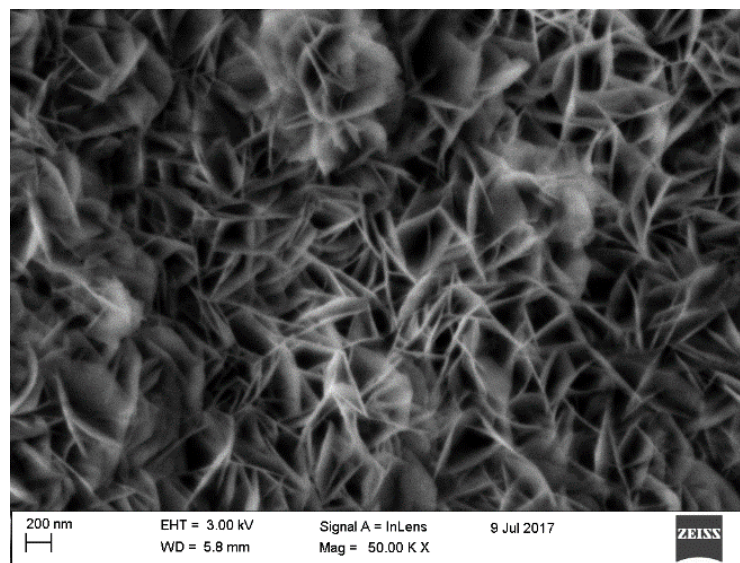
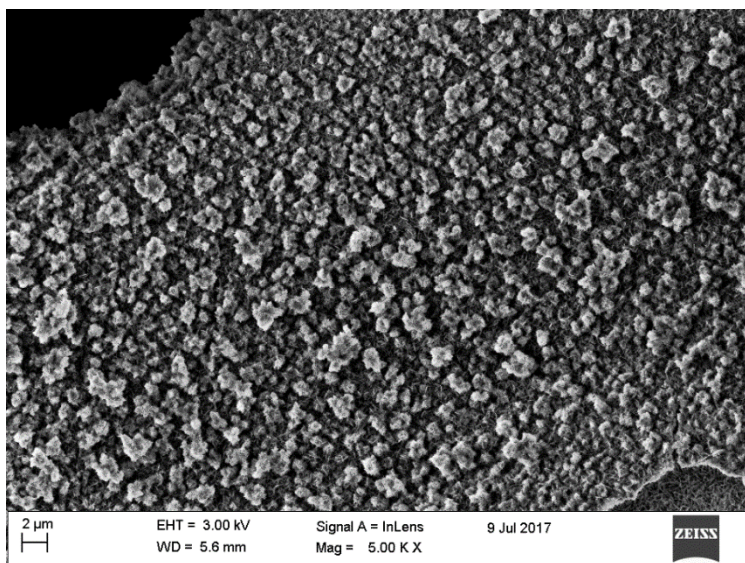

Ramanspektroskopi in-operando på ytan av katalysatorn under både vätgas- och syrgas-genereringen

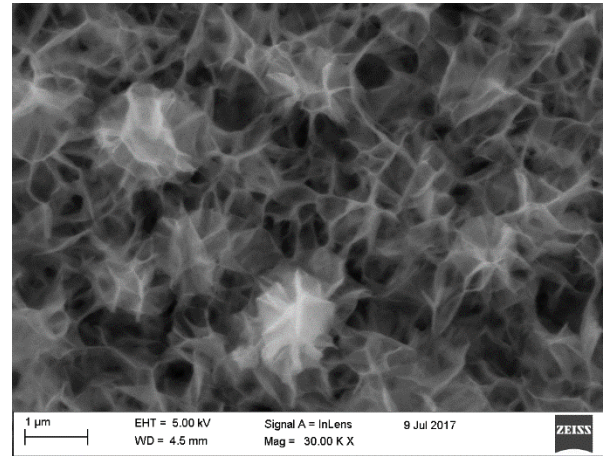
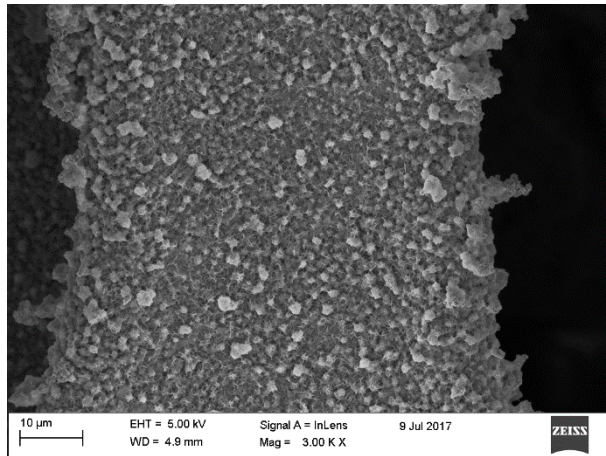

Utveckling av 3D FeNi dubbel-lager hydroxider

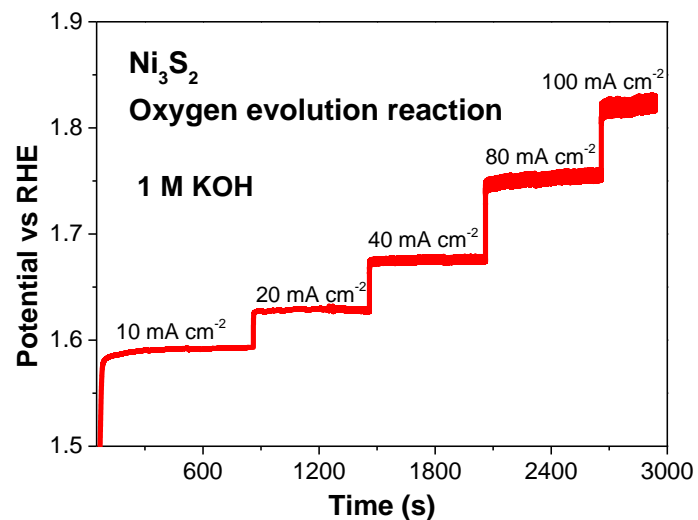
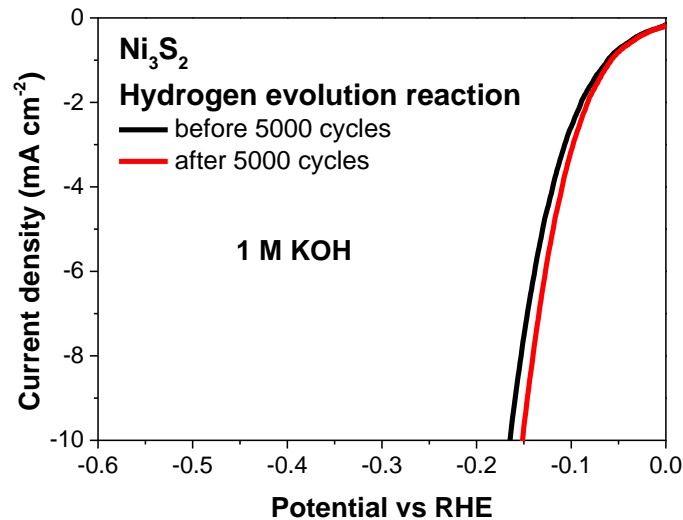

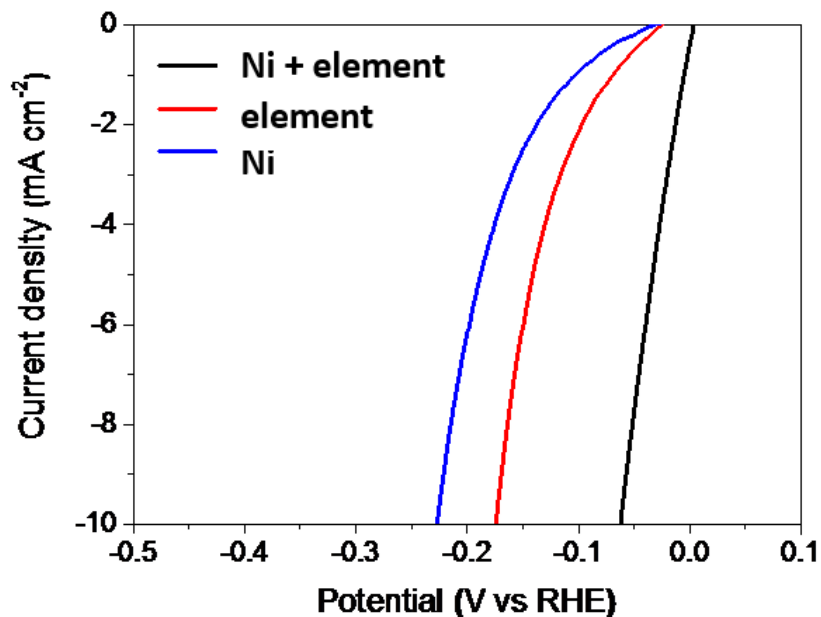
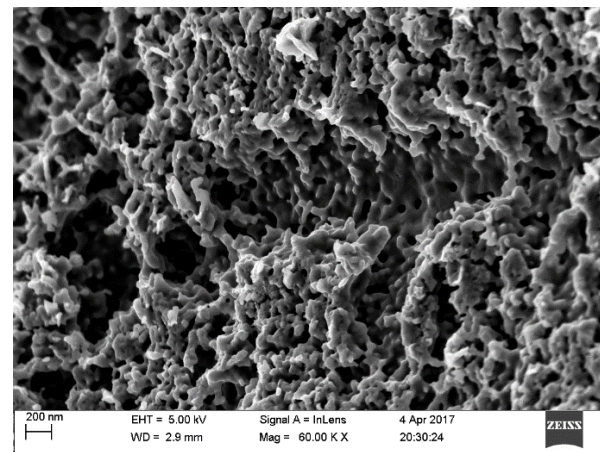
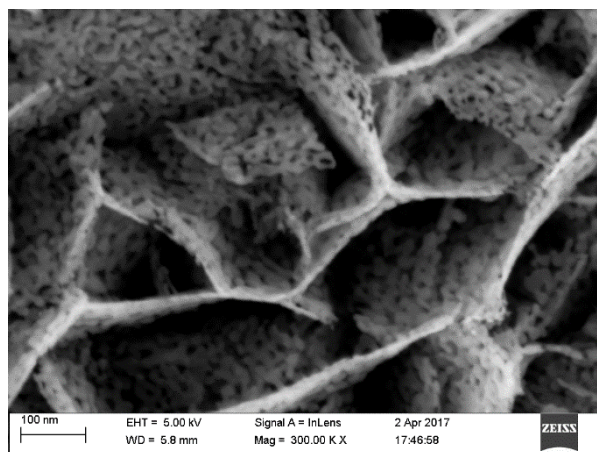
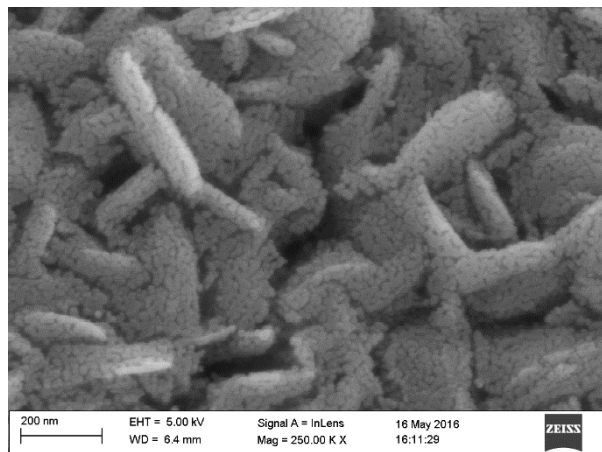
Ultratunna nickelsulfider (Ni_3S_2)

Ni_3S_2

Högeffektiv vätgaskatalysator med 3D amorf nickel, elektroniskt anpassad med andra element.

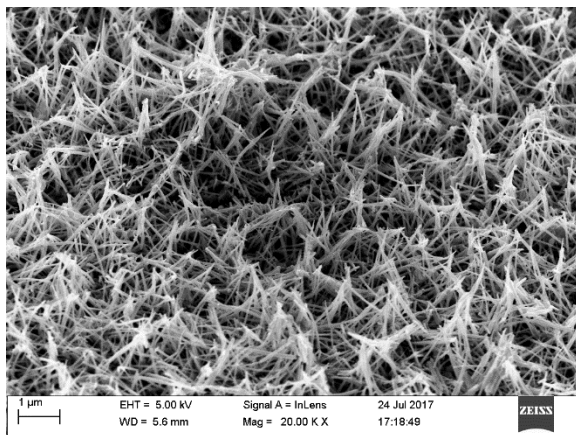

Icke-ädel HER katalysator

$$\eta_{\text{HER}} = 60 \text{ mV @ } 10 \text{ mA/cm}^{-2}$$

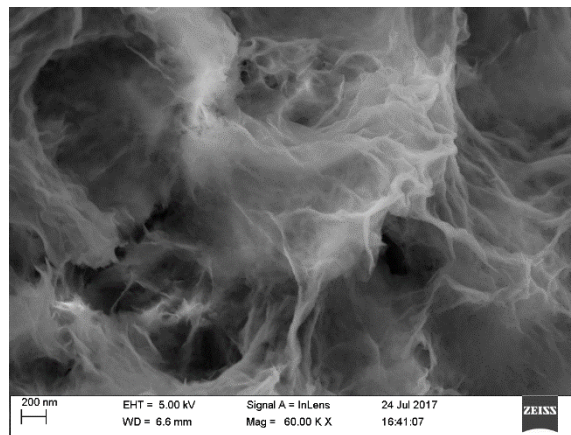
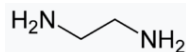
Extremt låg överpotential,
mycket lovande katalysator!

Ultratunna nanoflak av nickel-colbalt-selenid för katalys av vätgasreaktionen

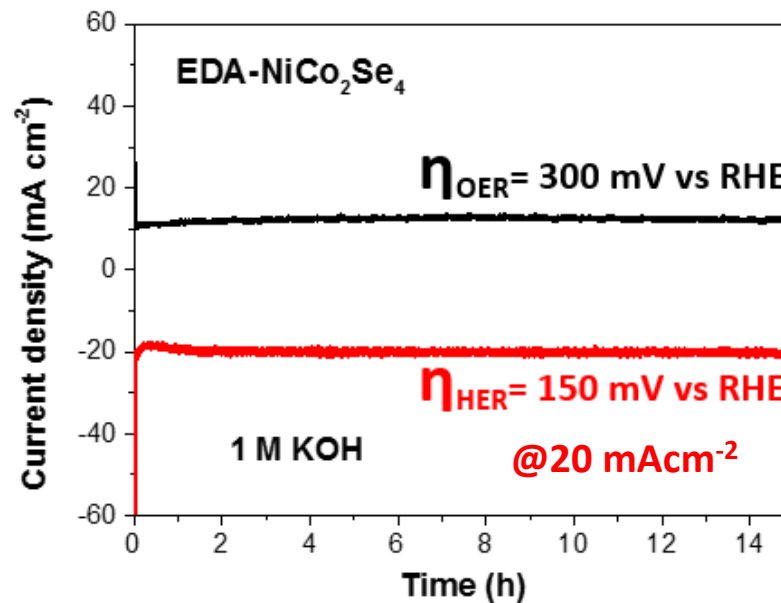
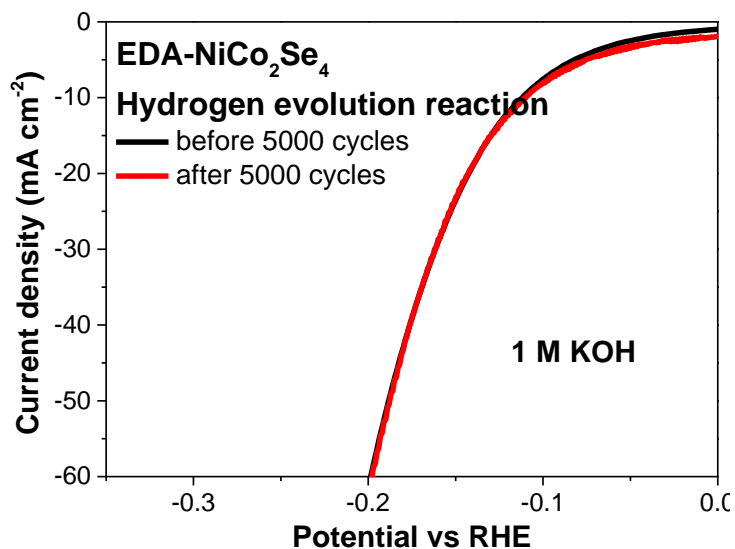

NiCo₂Se₄

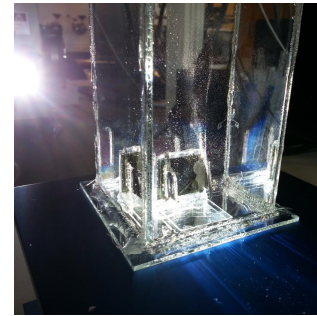
Add EDA
→

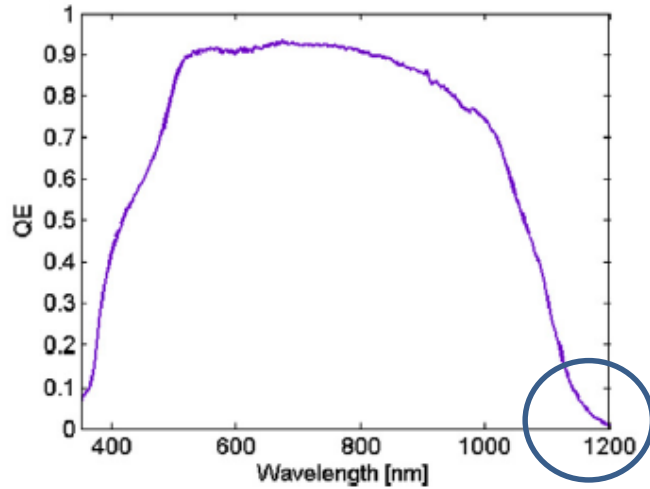
EDA-NiCo₂Se₄

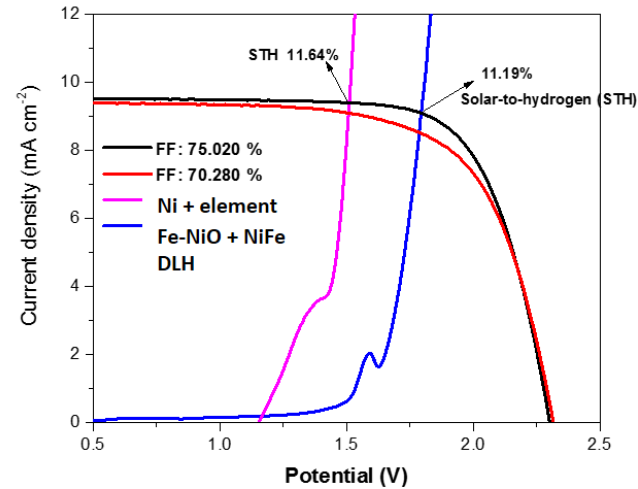
Total verkningsgrad: Sol-till-väte (STH)

CIGS (Modifierad CIGS från Edoffs grupp, UU)

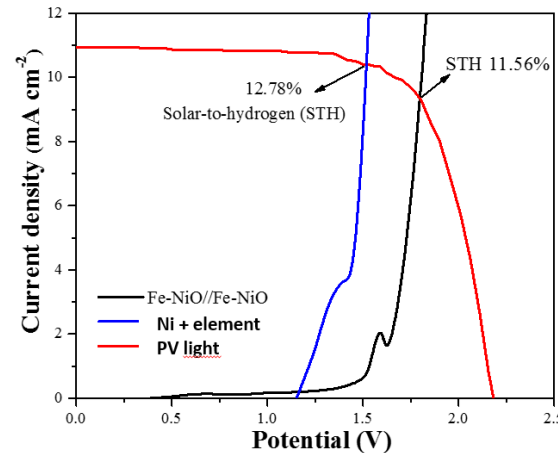
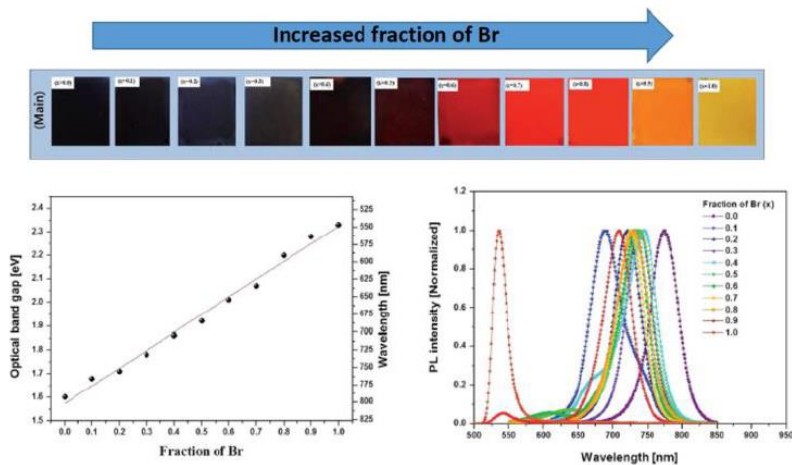

Utnyttjande av fotoner upp till 1200 nm

STH = 11.6 %

Hybrid-perovskiter (Modifierade perovskitmaterial från Boschloos och Hagfeldts grupp)

STH = 12.8 %

PECSYS Horizon 2020 project (2017-2020)

Edvinssons och Marika Edoffs grupp är en svensk nod i ett beviljat EU-projekt, PECSYS H2020, koordinerat av Helmholtz Center, Berlin, Tyskland.

“The PECSYS project seeks to demonstrate a system for the solar driven electrochemical hydrogen generation with an area $>10 \text{ m}^2$ and a solar-to-hydrogen efficiency of $>6\%$ that is stable for six month and showing a degradation below $<10\%$.”

www.pecsys-horizon2020.eu

Projekt mål Uppsala universitet:

- 12% sol-till-väte verkningsgrad för lab-prototyper och stabilitet över 1000 h för ädelmetalfria katalysatorer
- 8% verkningsgrad för system $>10 \text{ m}^2$

FUEL CELLS AND HYDROGEN
JOINT UNDERTAKING

Tack till Energimyndigheten och övriga för att ni var här och lyssnade!

För ytterligare kontakt eller frågor:

Tomas.edvinsson@angstrom.uu.se

